KVINDEN OG SAMFUNDET.

Udgivet af Dansk Kvindesamfund.

Nr. 16.	Kontor: Nørregade 33, St.	20. April 1901.	Udgaar hver Lørdag.	17. Aarg.

Koster 50 Øre Kvartalet. (+ 9 Øre i Postpenge i København. + 11 — — i Provinserne.) Enkelte Numre 5 Øre.

MARY STEEN,
kongelig Hoffotograf.
Amagertorv 4, 3.

Sophie Jensens
(forh. hos Hr Hofvildthdl. J. L. Andersen).
Handel med
Frugt, Vildt og Fjerkræ,
Skovbogade Nr. 5. Telf. 7015.
Daglig frisklavet Fiskefars
60 Øre pr. Pd.

Toni Christensen.
Hjemmelavet Konfekt,
Spise og Kogechokolade,
Kakao m. m.
Lykkesholms Allé 1 A, St.
Telefon 18311.
Varerne bringes overalt.

Marie Steffensens Skole
for Snitmønstertegning,
Tilskæring og Kjolesyning
Zinsgade 2, 2. Sal.

Redaktionen træffes hver Mandag Kl. 2—4 paa Kontoret Nørregade 33, St.

Artikler, som ønskes optagne i det først udkommende Nummer af Bladet, maa være Redaktionen i Hænde senest Mandag Middag.

Ekspeditionen, Nørregade 33, St., aaben hver Dag Kl. 10—7.

Annoncer til Kvinden og Samfundet bedes sendte under Ekspeditionens Adresse.

Annonceprisen er: Forsiden 20 Øre, 3dje og 4de Side 15 og 12 Øre pr. Petitlinie ÷ 10 % for mindst 3 Ganges Indrykkelse. Løbende Annoncer Aaret rundt 15 % Rabat.

Klager over Uregelmæssighed i Forsendelsen bedes stilet skriftligt til Postvæsenet — hjælper dette ikke, da til Bladets Kontor.

„Kvinden og Samfundet" faas i Kioskerne.

Kvindeklubbernes Stilling til de sociale Spørgsmaal i Amerika.

Ved *Johanne Münter.*)*

I.

Ved Hjælp af Klubber og Foreninger har Kvinderne i Amerika i de senere Aar søgt at tilegne sig et udvidet Kendskab til det Samfundsliv, som rører sig udenfor dem. I Begyndelsen var Klubberne ganske fordringsløse og stilede kun hen imod Diskussioner om Litteratur, eller de stræbte at systematisere Velgørenheden, den, som de selv praktisk udøvede baade ved Indsamling og Uddeling. Saadanne Emner som Religion, Statsøkonomi og Skatter undgik man derimod med Flid, om man end ved Omgang med andre Kvinder søgte at udvide sin Synskreds.

Det var forbavsende, hvor hurtigt disse Klubber udviklede sig baade i Størrelse og i Betydning. I de smaa Byer repræsenterede de — saa vel som de strengt religiøse Foreninger — den eneste sociale og aandelige Stræben og Virken, medens de i de større Stæder (hvor Befolkningen er for mangfoldig og uensartet, til at Kirken kan sammenbinde de kirkesøgende) ved sine verdslige Sammenkomster frembragte en stærk social Fællesstræben og aabnede uendelige Virkefelter for personligt Arbejde.

Det næste Skridt for Medlemmerne af Klubben var at udvide Omraadet for deres Undersøgelser, samt praktisk at anvende paa Livets materielle Forhold det Kendskab, de havde opnaaet. Saaledes opstod de forskellige Afdelinger af Klubber. De blev udstykkede i flere Sektioner som f. Eks. Opdragelse, Reformer, Velgørenhed, Kunst, Videnskab og Filosofi; thi idet man adskilte Emnerne, opnaaede man et større Resultat i hvert især. Som en naturlig Følge af Arbejdet for disse Formaal fandt Kvinderne sig stillede Ansigt til Ansigt med andre uforudsete Opgaver, der var lige saa aktuelle, lige saa paatrængende. Undersøgelsen af Undervisningssystemet og Indførelsen af Skolereformer bragte de uheldige Forhold frem, hvori de skolesøgende Børn — med samt deres Forældre — levede. De uddelte Understøttelser bragte Klubbernes Medlemmer i nær Berøring med Hjemmene, og dette førte til et videnskabeligere Syn paa Filantropien, hvilket atter virkede til at aabne Industriens Felt for Kvinder og Børn gennem Fabriksvirksomheden.

De større Klubber tog nu ordentlig fat i de forskellige Grene af offentlig Virksomhed og blev en Magt til det gode i deres respektive Distrikter, idet de indførte Reformer og støttede de alt paabegyndte; ligesom de ved direkte eller indirekte Indflydelse førte deres Krig frem for at tilvejebringe bedre Systemer. De ledede Godgørenheden; de stimulerede Skolernes Virkelyst; de skaffede Arbejderne bedre Love for Fabriksvirksomheden, og de hjalp Kvinderne frem til fremskudte Stillinger som Fabriksinspektricer og tilsynshavende paa forskellige Omraader. Klubberne kastede sig ogsaa med Iver over andre store Opgaver, som f. Eks. Opførelsen af Bygninger til almennyttige Formaal, Reformer af Byggeloven, Oprettelsen af offentlige Anlæg og Legepladser, ligesom man ogsaa modvirkede Overarbejde for den enkelte.

Hvor indflydelsesrig en saadan Klub end kunde være, var den dog begrænset til sit eget lokale Omraade og behøvede ofte Hjælp fra andre Sektioner for at naa Lovgiverne og fremskynde de nødvendige Reformer. Derfor blev det ogsaa indlysende for de fremskridtsstræbende Medlemmer af Klubberne, at i Forbindelsen med andre Klubber ligger en Styrke, som ikke kan opnaas af den enkelte. Tiden var inde for en Samvirken i fælles Stræben! I Mellemstaterne og i Ny-England opstod nu Planen til et *Forbund*, idet Klubberne først dannede et saadant i hver Stat, og disse Statsforbund atter sluttede sig sammen til et *Nationalforbund* (Generalfederation) af Kvindeklubber med sin særlige Embedsbestyrelse. For Øjeblikket (Artiklen er fra Juli 1899) breder dette Nationalforbund sine Vinger over 30 Statsforbund, og Klubberne i enhver Stat i Unionen vil sikkert efterhaanden slutte sig ind under dette store Hovedforbund, hvorved der vil opnaas, at Virksomheden bliver mere ensartet og mere omfattende.

En saavidt rækkende Forening af oprigtigt stræbende og forstandige Kvinder maatte øve en stor Indflydelse paa den offentlige Mening, og disses Stilling til økonomiske og sociale Spørgsmaal maatte blive betydningsfuld. Af denne Grund henvendte Inspektøren for de offentlige Arbejder sig til alle de Kvindeklubber, der stod paa Nationalforbundets Liste, idet han sendte dem en Rundskrivelse med en Fortegnelse af Spørgsmaal til hver og ens Besvarelse. Disse Spørgsmaal angik især deres specielle Studier af Statsøkonomi samt ethvert praktisk Arbejde i denne Retning, som de havde ledet. Man bestræbte sig af bedste Evne for at faa fyldestgørende Svar, der kunde betegne hver enkelt Kvindeklubs Stilling med Hensyn til Studiet af Statsøkonomi.

Der indløb Svar fra tolvhundrede og treogfirsindstyve Klubber.

Spørgsmaalene stilledes saaledes:

1.) »Er Studiet af Statsøkonomi, Samfundslære eller Filantropi Deres Klubs særlige Formaal?«

Herpaa svarede de 431 Klubber bekræftende. 9 Klubber svarede, at dette ikke endnu var deres Klubs Program, men at man for Fremtiden vilde studere Borgerret og Filantropi.

2.) »Udfører Deres Klub praktisk Arbejde i een eller flere af de ovennævnte Retninger?«

425 Klubber svarede, at de udførte praktisk Arbejde i alle eller enkelte af disse Retninger.

Gennem denne Redegørelse kunde man se, at ikke alle Klubber, der sætter sig Studier som Opgave, tillige udfører praktisk Arbejde, ligesom omvendt de Klubber, der beskæftiger sig med praktisk Arbejde, ikke bekymrer sig om Studierne.

3.) »Er dette Formaal en Hovedsag for Deres Klub eller en Bisag?«

Herpaa svarede 75 Klubber, at det var deres Hovedsag og eneste Formaal, medens 303 svarede, at de ved Siden af dette Formaal havde deres foreskrevne litterære Studier. De indløbne Svar kastede desuden en stærk Belysning paa den demokratiske Indflydelse, Klubberne udøver paa deres Medlemmer. Saaledes fik man paa Spørgsmaalet:

4.) »Er Arbejdersker Medlemmer af Deres Klub?« et »Ja« fra 350 Klubber. Denne Klassifikation (Arbejdersker) indeslutter alle dem, der arbejder i forskellige Professioner og ved Handel eller Haandværk.

5.) »Har Deres Klub en Filialklub?«

Kun 29 Klubber gav et bekræftende Svar.

6.) »Er der en Tilbøjelighed hos Arbejdersker i Deres Distrikt til at undersøge nationaløkonomiske Spørgsmaal?«

338 Klubber svarede, at en saadan Tilbøjelighed fandtes.

7.) »Hvilket anser De for heldigst: at Arbejderskerne gaar ind i en tilstedeværende blandet Klub eller danner en særskilt?«

388 Klubber svarede, at det var heldigst for dem at gaa ind i en alt eksisterende blandet Klub, hvorimod 423 Klubber var af den modsatte Mening.

Nu skrev man til 12 af disse sidste Klubber og bad dem om at fremsætte de Grunde, hvortil denne deres Mening støttede sig. Seks af disse svarede, at da deres Klubber havde Møde om Eftermiddagen, kunde Arbejderskerne ikke være til Stede. Tre svarede, at det Arbejde, som blev paalagt deres Klubs Medlemmer, tog for megen Tid til, at Arbejdersker kunde paatage sig dette. En svarede, at Afgifterne var for store! De to sidste gav ingen Oplysning om de Grunde, der havde fremkaldt deres tidligere afgivne Svar.

For at imødekomme Arbejderskerne, har enkelte Klubber to Møder; det første fra Kl. 2 til 5, det

*) Efter et Nummer af »Bulletin of Department of labour« 1899.